

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku**

Gdańsk, dnia 05 września 2011 r.

**Pan
Andrzej Królikowski
Dyrektor
Urzędu Morskiego
w Gdyni**

LGD-4101-007-02/2011
P/11/063

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie *art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.)*, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku przeprowadziła w Urzędzie Morskim w Gdyni (dalej: „UM”) kontrolę warunków rozwoju portów morskich w latach 2009-2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 22 sierpnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie *art. 60 ustawy o NIK*, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność UM w skontrolowanym zakresie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości polegających na: niezapewnieniu właściwych parametrów torów podejściowych do portów i przystani morskich oraz niewykonywaniu w ustawowych terminach przeglądów okresowych niektórych obiektów budowlanych.

Powyższa ocena wynika z niżej opisanych ustaleń.

1. NIK pozytywnie ocenia stworzenie warunków poprawy wykorzystania infrastruktury zarządzanych przez UM portów i przystani skutkujących wzrostem wielkości odpraw pasażerskich z 572,3 tys. osób w 2009 r. do 614,8 tys. osób w 2010 r. (o 42,5 tys.) oraz

zwiększeniem przeładunków w porcie Elbląg z 3,5 tys. ton do 64,6 tys. ton (o 61,1 tys. ton).

2. UM podejmował działania zmierzające do pozyskania środków finansowych na utrzymanie dostępu do portów i przystani morskich oraz na rozwój i utrzymania bieżące portów i przystani morskich będących w zarządzie UM, jak również co roku informował Ministra Infrastruktury o potrzebach finansowych w ww. zakresie. Pozyskane z budżetu państwa na powyższe cele środki wyniosły: w 2009 r. 43,8 mln. zł, w 2010 r. 24,8 mln zł a w I półroczu 2011 r. 9,4 mln zł. Zważyć należy, że ww. kwoty jedynie częściowo pokrywały zidentyfikowane przez UM rosnące z roku na rok potrzeby, które wynosiły: w 2009 r. 71,3 mln zł, w 2010 r. 93,0 mln zł oraz 143,8 mln zł w 2011 r. W toku kontroli stwierdzono starania zmierzające do uzyskania dodatkowego wsparcia finansowego z budżetu Wspólnoty Europejskiej, które w badanym okresie wyniosło 44,0 mln zł i pozwoliło na realizację szeregu inwestycji i prac bieżących.
3. Pozytywnie ocenia się współpracę UM z Wojewodą Pomorskim, Starostą Puckim oraz Gminą Puck w zakresie komunalizacji portu w Pucku, która nastąpiła w lipcu 2010 r.
4. Nie stwierdzono nieprawidłowości przy realizacji jednego skontrolowanego zadania: „Modernizacja wejścia do portu wewnętrznego – etap I przebudowa falochronu wschodniego” w porcie Gdańsk. Kontrola terminowości realizacji zadania wykazała wprawdzie, że zaawansowanie prac na koniec maja 2011 r. było mniejsze niż pierwotnie zakładano (wynosiło 21,76 % wobec planowanego 23,20%), jednak nie stwierdzono zagrożeń dla zakończenia inwestycji w terminie wynikającym z zawartej umowy.
5. UM nie w pełni realizował obowiązek utrzymywania obiektów infrastruktury zapewniającej dostęp do portów i przystani morskich wynikający z *art.42 ust. 2 pkt 20 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej*¹. Spłylenia torów wodnych wystąpiły w 8 portach w Gdańsku, Gdyni, Elblągu, Helu, Jastarni, Kuźnicy, Tolkmicku, Fromborku. I tak:
 - a) głębokości torów do portów w Gdyni, północnego w Gdańsku oraz nabrzeża przeładunkowego przy podejściu przez Wisłę Śmiałą w Gdańsku były mniejsze odpowiednio o 0,4 m, 0,5 m i 3,4 m (2,8 %, 2,9 %, 48,6 %) niż wynika to z wymagań określonych w § 1 i 2 *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie określenia obiektów, urządzeń i instalacji wchodzących w skład*

¹ Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz.1502 ze zm.

*infrastruktury zapewniającej dostęp do portu o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej*²;

- b) natomiast spłylenia torów wodnych do portów: Elbląg, Hel, Jastarnia, Kuźnica, Tolkmicko, Frombork wynosiły od 0,3 m do 0,9 m (12,5% - 62,5 %), wobec wymaganych głębokości określonych w *zarządzeniu Nr 14 Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni z dnia 15 lipca 2005 r. w sprawie określenia obiektów, urządzeń i instalacji wchodzących w skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portów innych niż porty o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej i przystani morskich*³ (dalej: „zarządzenie Nr 14”).

Podkreślenia wymaga fakt, że ograniczenia spowodowane spłyleniami torów wodnych nie były podstawą skarg składanych do UM przez użytkowników portów.

Z wyjaśnień z-cy dyrektora UM wynika, że prac pogłębiarskich nie przeprowadzano z powodu niedostatecznych środków finansowych, a także długotrwałej procedury przygotowania i wykonania zadań w ww. zakresie.

6. Stwierdzono, że w § 12 *ust. 1 pkt b zarządzenia Nr 14* błędnie określono szerokość w dnie toru wodnego do przystani morskiej Kuźnica (3 m) podczas gdy właściwy zapis powinien brzmieć „30 m”.
7. Stwierdzono naruszenia ustawowego obowiązku wykonywania przeglądów okresowych:
- a) kontrola ksiąg 30 obiektów budowlanych - budowli hydrotechnicznych zlokalizowanych w portach: Frombork (8), Tolkmicko (7), Jastarnia (9), Krynica Morska (5) oraz przystani Kamienica Elbląska (1) wykazała niewykonanie przeglądów okresowych w 12 obiektach (Frombork 7, Tolkmicko 3, Jastarnia 2), polegających na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia, co najmniej raz na 5 lat wymaganego *art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane*⁴. Ostatnie takie przeglądy nabrzeży, umocnień brzegu oraz wyciągu do łodzi w porcie Frombork wykonano w listopadzie 2005 r. a falochronów w styczniu 2006 r., w porcie Tolkmicko przegląd nabrzeży i falochronów wykonano w styczniu 2006 r., w porcie Jastarnia przegląd nabrzeży: zachodniego – pomost pasażerski oraz postojowo- wyładunkowego wykonano w maju i kwietniu 2006 r.

² Dz. U. z 2003 r. Nr 4 poz. 41 ze zm.

³ Dz. Urz. Woj. Pom. z 2005 r. Nr 79, poz. 1592.

⁴ Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz.1623 ze zm.

- b) W latach 2009-2010 w Porcie Krynica Morska, a w Jastarni w 2009 r. kontrole okresową, polegającą na sprawdzaniu stanu technicznej sprawności budowli morskich – przystani pasażerskich, wykonywano raz w roku, czym naruszono § 68 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej dnia 23 października 2006 r. w sprawie warunków technicznych użytkowania oraz szczegółowego zakresu kontroli morskich budowli hydrotechnicznych⁵ nakazujący przeprowadzanie tych kontroli co pół roku.

Wskazany w wyjaśnieniach z-cy dyrektora UM m.in. brak środków finansowych oraz w części przypadków brak czasu nie może uzasadniać zaniechania wykonania obowiązków ustawowych w ww. zakresie.

8. UM prowadził książki dla 30 skontrolowanych obiektów budowlanych – budowli hydrotechnicznych. We wszystkich skontrolowanych książkach stwierdzono uchybienia formalne polegające na:
- a) braku wypełnienia rubryk dotyczących zapisów o: funkcji obiektu, roku zakończenia budowy, protokole odbioru obiektu, pozwoleniu na użytkowanie obiektu, zarządcy obiektu (Krynica Morska, Frombork, Tolkmicko), co wymagane jest § 5 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego⁶ (dalej: „rozporządzenie w sprawie książki obiektu”). Z wyjaśnień z-cy dyrektora UM wynika, że przyczyną braku części wpisów były niepełne informacje dotyczące obiektu, a także niedostosowanie części rubryk obowiązującego wzoru książki do danych określających lokalizację obiektów na wodach,
 - b) dokonywaniu wpisów do książek obiektów budowlanych w Jastarni, po przeprowadzonych kontrolach oraz badaniach instalacji elektrycznych, przez osoby nieupoważnione przez zarządcę obiektu, czym naruszono § 6 ust. 3 ww. rozporządzenia w sprawie książki obiektu. Ze złożonych wyjaśnień z-cy dyrektora UM wynika, że wpisów dokonywano w porozumieniu z osobą upoważnioną,
 - c) usunięciu zapisu poprzez zamazanie białym korektorem (w książce obiektu budowlanego w Jastarni), tj. niezgodnie z § 6 ust.4 rozporządzenia w sprawie książki obiektu, w myśl którego sprostowanie błędu następuje przez przekreślenie wyrazów pojedynczą linią oraz umieszczenie daty i podpisu osoby dokonującej zmiany.

⁵ Dz. U. z 2006 r. Nr 206, poz.1516.

⁶ Dz. U. z 2003 r. Nr 120, poz..1134.

Z wyjaśnień z-cy dyrektora UM wynika, że zamazania dokonała osoba upoważniona do dokonywania wpisów do książki obiektu po omyłkowym wpisie danych z innego protokołu przeglądu.

9. W 3 z 8 portów i przystani zlokalizowanych w woj. warmińsko-mazurskim stan techniczny części obiektów hydrotechnicznych był niedostateczny w ocenie samego UM. Dotyczyło to portów: Elbląg, Nowa Pasłęka oraz przystani Suchacz. W trakcie kontroli UM realizował procedurę wyłonienia wykonawcy projektu budowlanego dotyczącego Portu Elbląg oraz przygotowuje projekt budowlany dla prac w Porcie Nowa Pasłęka.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) kontynuowanie działań dla pozyskania środków finansowych zapewniających utrzymanie właściwych parametrów głębokości torów wodnych do portów i przystani morskich,
- 2) opracowanie mechanizmu kontrolnego zapewniającego terminowe wykonywanie obowiązkowych przeglądów okresowych,
- 3) uzupełnienie zapisów w książkach obiektów budowlanych,
- 4) sprostowanie błędnego zapisu o szerokości toru wodnego w *zarządzeniu Nr 14*.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku, na podstawie *art. 62 ust. 1 ustawy o NIK* oczekuje przedstawienia, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią *art. 61 ust. 1 ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Dyrektorowi UM przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z *art. 62 ust. 2 ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.